

zyky se označují za jazyky teroristů – tento osud stihl baskičtinu. V jiných „rozvojových“ zemích zase platí, že: „Knihy v afrických jazycích mají potenciálně velký trh. Počet možných čtenářů však výrazně snižuje několik bariér, mimo jiné vysoká ngramotnost, absence čtenářských návyků, slabá kupní síla cílové veřejnosti a malá viditelnost/dostupnost publikací (International Alliance of Independent Publishers, 2013b).“

Dostupnost knih v místních a národních jazycích je problémem kolonizovaných národů na celém světě. Kolonialismus je smutným dědictvím a je těžké ho překonat, protože stávající infrastruktury slouží těm, kteří mají moc. Média a vzdělávání lze využít i zneužít. Například při uzavírání distribuční smlouvy s velkými hráči v oblasti digitálního publikování se očekává, že smlouva bude v zájmu megakorporací. Na trhu v anglicky mluvících zemích to lze ilustrovat vydavatelskými smlouvami, jež vycházejí z amerického práva a nebdají na menší trhy za hranicemi Spojených států.

V Africe nezávislí nakladatelé protestují proti dumpingu knih. Například ve francouzsky mluvících zemích Gabonu, Kamerunu, Mali a Nigeru se knihy v úřední

-23

Antropologický termín „dreamtime“ [čas snění], pocházející z 19. století, se používá pro pojmenování nábožensko-kulturního pohledu na svět a jeho vznik, typického pro domorodé australské obyvatelé. Aboridžinci věří, že život začíná a končí v „čase snění“, a sny vykládají jako vzpomínky na dobu před zrozením nebo před vznikem světa. Slovem „dreaming“ [snění] se pak označují umělecká díla, která znázorňují a vysvětlují stvoření světa, zvířat nebo lidí, patří konkrétnímu kmenu a předávají se z generace na generaci. [Pozn. překl.]

francouzštině prodávají pod cenou s tím, že jde o čtivo pro beznadějně chudé děti a školy – knihy napsané, vyrobené a vydané ve Francii se zkrátka „darují“. Menší nezávislí a místní nakladatelé se znalostí lokálního prostředí si darování knih školám v masivním měřítku nemohou dovolit, a nedosáhnou tak na jinak významný zdroj příjmů, který by jim zaručil přežití (International Alliance of Independent Publishers, 2013a). Navíc se do rozvoje světa dovážejí plytké mainstreamové knihy, podobně jako se v něm pod cenou prodávají výrobky odmítané Západem, například cigarety a neefektivní a nebezpečná léčiva. V Brazílii je zdánlivě charitativní darování knih bankami ve skutečnosti spíše marketingovým nástrojem a darované knihy nemají valnou kvalitu: jako „dary“ se rozdávají hloupé a roztrhané knihy. Místo aby banky kupovaly kvalitní tituly a ty pak darovaly knihovnám, utrácení miliony za reklamní kampaň. Distribuce je navíc natolik problematická, že nakladatelé často nedostanou zaplacení. Největší kus koláče si místo nich urvou masivně podporovaní vydavatelé vzdělávací literatury (Araken Gomes Ribeiro, 2013, osobní komunikace).

Tyto kroky jsou v rozporu s duchem bibliodiverzity. Jak uvedlo Mezinárodní sdružení nezávislých nakladatelů, „nezávislí nakladatelé zaručují mnohost a šíření myšlenek, a jsou tedy opravdovými hráči a obránci kulturní rozmanitosti v oblasti vydávání knih“ (2007, s. 4).

Pro bibliodiverzitu nejsou důležitá jen čísla, ale i vytváření modelů a proces vydávání knih. Nejde pouze o jiný způsob produkce knih, ale o zcela jiný společenský myšlenkový kontext. Svobodné vyjadřování myšlenek musí být v rovnováze se všeobecným blahem (Roy, 1999;